

In het jaar 2020 lagen veel vrijwilligersactiviteiten stil. Dat geldt ook voor activiteiten van het Platform Markestenen en Markegrenzen in Twente. Toch heeft het jaar wel een aantal mooie resultaten opgeleverd. Zo zijn Diana Spiekhout en Harm Smeenge dit jaar gepromoveerd op mooie Twentse onderwerpen. De publieksversie van Harms proefschrift, *Het landschap van Noordoost-Twente*, ligt in de boekhandel.

Voor het platform zelf, zou ik de plaatsing van 7 Wigboldpalen van Oldenzaal als hoogtepunt willen aanmerken, een prachtige aanwinst voor Oldenzaal als historische stad. Maar niet alleen de grensstenengroep van De Dree Marken was dit jaar actief, ook in Almelo, Enschede, Delden en Hengelo gebeurde het één en ander. U leest het hieronder.

Op www.markegrenzen.nl zijn de ontwikkeling van dit jaar steensgewijs na te lezen: van nummer 213 (www.markegrenzen.nl/twente/TW-213/) t/m nummer 249 (www.markegrenzen.nl/twente/TW-249/). De nummers in de bijdragen en foto's hieronder verwijzen naar deze nummering.

Samenstelling: Gerhard Post, met dank aan Wilbert Kallenberg, Egbert Meijers, Bert Nijkamp, Theo Pigge en Harry van der Sleen.

Almelo

- 25 juli. Op de grens van Almelo en Tubbergen (marke Albergen) is het bovenstuk van de originele Brandrietspaal (225) herplaatst. Bijzonder is de inscriptie 'Almelo', op andere palen is dat alleen een 'A'.
- 22 oktober. Op de grens van Almelo en, voorheen, Borne (marke Zenderen en Bornerbroek) is de Vettepaal (080) herplaatst. Prachtig zichtbaar aan een fietspad, iets westelijker dan oorspronkelijk.

Beuningen

- De grens van Beuningen is verkend door de grensstenengroep van De Dree Marken. Er werden 6 grensstenen (216, 217, 243, 245, 246, 247) op de grens met De Lutte gevonden, en daarnaast zijn ook nog eens op 4 plaatsen stenen (218, 241, 242, 244) herplaatst.

Delden

- 15 juli. Op deze dag ontving de stuurgroep van het Platform een email van Erik Reinderink van Haafkes aannemingsbedrijf uit Goor, dat de twee grenspalen die zo'n 30 jaar in het centrum van Delden stonden, daar in opslag liggen. Van één paal (230) is vrij zeker waar deze bestaan heeft, van de andere weten we dat niet. Hieronder een foto van Peter Tacx van de opening van de aanbouw van het stadhuis op 12 oktober 1983 door de commissaris van de koningin.

Delden (vervolg)

- 8 september. Een replica van de 'Paal ten oosten van de herberg Karels-haven', met dezelfde inscriptie 'SD N18' is geplaatst. Deze paal (168) tussen de marken Deldenerbroek-Deldeneresch en Woolde stond er tot 1972, hij verdween bij de aanleg van de rondweg N346.

Drente

- Het project 'Drentse markestenen terug op de plek' is een initiatief van Egbert Meijers, die hiervoor de VDB en Michiel Gerding benaderde. Samen met de Drentse Historische Vereniging vormen zij de Commissie Markestenen. Door Corona staan ook hier de activiteiten op een laag pitje.

De Kiel, 7-markenpunt

Eibergen

- 14 juli. Ook ten zuiden van Twente staan grenzen in de belangstelling. Nico Spit uit Haaksbergen leidde op deze dag een groep heemkundige uit Eibergen langs de rijksgrens.

Enschede

- 20 mei. Het prachtige fietsrouteboekje langs de markegrenzen van Enschede/Lonneker verscheen op deze dag in de publiciteit. Bij de Viermarkenlinde (001) werd een maand eerder een informatiebord geplaatst, deels gewijd aan deze fietsroutes. De feestelijke onthulling laat nog even op zich wachten.
- 19 september. Op de grens met Haaksbergen, op de grens van de marken Haaksbergen-Honesch en Usselo werd de Goorpaal (226) herplaatst.

Goor

- Rondom de stad Goor zijn geen markestenen bewaard, maar wel in totaal 6 gemeentelijke grenspalen. Vier zijn na 1879 geplaatst (067, 068, 213, 214), en twee kleine (227, 228) na de grenswijziging van 1937. Alle dragen aan de ene kant de inscriptie 'G' en aan de andere kant een 'M' voor Markelo.

Hengelo

- 4 juli. In de Coronadip werd een informatiepaneel bij de Hollinkbergsteen (011) onthuld. Het grasveld was groot, en met alleen de eis van 1,50 meter was er ruimte genoeg voor de 50 aanwezigen.

Oldenzaal

- 2 november. Op deze dag werden de 7 wigboldpalen (234-240) rond Oldenzaal herplaatst. Dankzij een document uit 1642 weten we dat deze hier vroeger stonden, en dat ze voorzien waren van het stadswapen. Dit stadswapen met de bisschop verwelkomt bezoekers van de stad. Proficiat aan stad en werkgroep!

Vriezenveen

- 25 juni. Onder aanvoering van Herman Stevens werd de steen bij de Kooiplas (229) blootgelegd. Helaas ligt de steen niet op de grens, en wordt hij niet genoemd in het proces-verbaal, wat onzeker maakt of dit wel een echte markesteen is. Dit jaar zijn er meer meldingen geweest, die lastig zijn te duiden. Ze staan als type 'onzeker' op de site. Het betreft meldingen uit Almelo (215), Albergen (222) en Markelo (223).

Wierden

- Last, but not least. Een bijzondere vondst, de paal bij erve Rontfoort (233), en een prachtige replica van de Nijkampspaal (248). Ze zijn verbonden doordat ze de beide op de grens tussen de marken Notter-Zuna en Noetsele hadden moeten staan. In 1779 zouden op deze grens 4 palen geplaatst worden. Geen van de palen arriveerde op de bestemming. Die voor erve Rontfoort werd uitgehouwen tot varkenszomp. Hij werd 45 jaar geleden teruggevonden, en siert nu een tuin in Wierden. De replica van de Nijkampspaal werd op initiatief vanuit Hellendoorn/Nijverdal geplaatst.

080

168

215

216

223

225

226

229

230

233

244

248

240

240

240

240

Wigboldpaal 7
 Een Steen buiten die Steenpoort
 bij den Steenwech

Wigbold: het gebied (wig), waar het recht
 (bold) van de stad gold. De eeuwenoude
 Wigboldgrens werd later, tussen 1818 en
 1877, de gemeentegrens van Oldenzaal.

Deze paal stond aan de toegangsweg
 van Enschede naar Oldenzaal.

Wigbold
 Oldenzaal